

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
-------------	---

Rozdział 1

Terminologia i definicje specyficznych zaburzeń czytania i pisania

1.1. Pojęcie specyficznych zaburzeń czytania i pisania – problemy terminologiczne	13
1.2. Pojęcie specyficznych zaburzeń czytania i pisania – problemy definicyjne	18
1.3. Współczesne definicje specyficznych zaburzeń czytania i pisania – analiza porównawcza	21
1.4. Próba własnego modelowego ujęcia specyficznych zaburzeń czytania i pisania	26

Rozdział 2

Przyczyny specyficznych zaburzeń czytania i pisania na poziomie poznawczym i biologicznym

2.1. Poziom poznawczy – patomechanizm	30
2.1.1. Trzy podstawowe nurty badań nad patomechanizmem specyficznych zaburzeń czytania i pisania	30
2.1.2. Badania psychofizjologiczne	31
2.1.3. Hipoteza deficytu fonologicznego	31
2.1.4. Hipoteza podwójnego deficytu	33
2.1.5. Parcjalne zaburzenia podstawowych funkcji percepcyjno-motorycznych	34
2.1.6. Deficyt integracji percepcyjno-motorycznej	34
2.2. Poziom biologiczny – etiologia	35
2.2.1. Strukturalne i funkcjonalne zmiany w mózgu	35

2.2.2. Specyficzne zaburzenia czytania i pisania a genetyka	37
2.2.3. Hipoteza deficytu wielkokomórkowego	39
2.2.4. Deficyt uczenia się proceduralnego	40
2.2.5. Podsumowanie koncepcji dotyczących etiologii specyficznych zaburzeń czytania i pisania	41

Rozdział 3

Specyficzne zaburzenia czytania i pisania u osób dorosłych – deficyty

3.1. Pojęcie i modele komunikacji	43
3.2. Czytanie i pisanie jako proces komunikowania się językowego	45
3.3. Symptomy specyficznych zaburzeń czytania i pisania u osób dorosłych	51
3.3.1. Przegląd badań dotyczących deficytów poznawczych dorosłych osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisania	51
3.3.2. Przegląd badań nad czytaniem i pisanem u dorosłych osób z dysleksją rozwojową	60
3.3.3. Podsumowanie	70
3.4. Metody diagnostyczne dla osób dorosłych	72
3.5. Emocjonalno-motywacyjne konsekwencje specyficznych zaburzeń czytania i pisania	75

Rozdział 4

Specyficzne zaburzenia czytania i pisania u osób dorosłych – mocne strony

4.1. Pojęcie, teorie i modele zdolności	77
4.1.1. Wybitne zdolności	79
4.1.2. Modele zdolności	81
4.2. Zdolności: werbalne, wzrokowo-przestrzenne, twórczość, motywacja osiągnąć	83
4.2.1. Zdolności werbalne	83
4.2.2. Zdolności wzrokowo-przestrzenne	84
4.2.3. Różnice między płciami w zdolnościach werbalnych i wzrokowo-przestrzennych	84
4.2.4. Mózgowe reprezentacje różnych zdolności – asymetria międzypółkulowa	85
4.2.5. Związek wzrokowego przetwarzania informacji i twórczości	88
4.2.6. Twórczość	89

4.2.7. Motywacja osiągnięć	92
4.3. Pojęcie stylów uczenia się	93
4.3.1. Metapoznanie	96
4.4. Mocne strony osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisania w percepcji społecznej	97
4.4.1. Zmiany w rozumieniu pojęcia „specyficzne zaburzenia czytania i pisanie”	97
4.4.2. Szczegółne zdolności osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie w percepcji społecznej	103
4.4.3. Sławne osoby ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie	105
4.4.4. Wiedza o zasobach psychologicznych dorosłych osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie w świetle badań oraz doniesień jakościowych i ilościowych. Ujęcie całościowe	108
4.4.4.1. Ujmowanie specyficznych zaburzeń czytania i pisanie jako profilu szczególnych zdolności	108
4.4.5. Styl uczenia się a specyficzne zaburzenia czytania i pisanie	111
4.4.6. Wiedza o zasobach psychologicznych dorosłych osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie w świetle badań i doniesień jakościowych i ilościowych. Wybrane zdolności	112
4.4.6.1. Zdolności wzrokowo-przestrzenne a specyficzne zaburzenia czytania i pisanie	112
4.4.6.2. Twórczość a specyficzne zaburzenia czytania i pisanie	117
4.4.6.3. Osobowość, motywacja a specyficzne zaburzenia czytania i pisanie	121
4.4.7. Badania mocnych stron osób ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie – podsumowanie	124
Zakończenie	129

Aneks

Specyficzne zaburzenia czytania i pisanie u osób dorosłych – praktyka

1. Sytuacja prawna dorosłych ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisanie w Polsce	131
2. Dorośli a uczenie się	133
3. Specyficzne zaburzenia czytania i pisanie w miejscu pracy	138

3.1. Działania, jakie powinna podjąć osoba ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisania szukająca pracy	139
3.2. Działania, jakie powinna podjąć osoba ze specyficznymi zaburzeniami czytania i pisania w miejscu pracy	139
3.3. Możliwe działania wspierające ze strony świadomego problemu pracodawcy	142
Bibliografia	143
Źródła internetowe	162